

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова, Нов български университет
за приносите на предложената дейност и хабилитационен труд
на д-р Калина Иванова Дечева-Петкова

за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ (чуждоезикова интерпретация на музикалното произведение) към факултет „Музикална педагогика“, катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, обявен в „Държавен вестник“ бр. 57 / 15.07.2025 г.

Калина Дечева е преподавател по английски език с над 18 години професионален опит в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, където работи със студенти от различни специалности – оперни певци, художници, музиканти и танцьори. Завършва Английската езикова гимназия в Пловдив и продължава лингвистичната си подготовка в магистърските програми на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. Защищава докторска степен с фокус езикът като свързващ фактор в музикалносценичните изкуства. За Калина преподаването на чужд език е смисъл, ритъм, емоция и когато езикът бъде овладян с разбиране и чувство, той се превръща в мощен сценичен инструмент. Стреми се да работи интердисциплинарно – да свързва езика с музиката, с движението, с психологията на изпълнителя. Дечева има подчертан интерес към иновативни методи за преподаване, включително *микрولърнинг*, мотивационни стратегии и артистични техники за по-добро усвояване на чужд език. Калина Дечева преподава езиковото обучение в контекста на изкуството чрез индивидуален подход, уважение към личността и със съзнанието, че се работи с нестандартни и силно чувствителни хора .

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания по ЗРАСПБ

Група от показатели А

Показател 1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема „ЕЗИКЪТ КАТО ОБЕДИНЯВАЩ ФАКТОР В РАБОТАТА С МУЗИКАЛНОСЦЕНИЧНИТЕ ИЗКУСТВА“; Диплом № 121 / 18.02.2025, научен р-л проф. д-р Тони Шекерджиева – Новак

Реализирани точки – 50.

Група от показатели В

Показател 2. Хабилитационен труд – публикувана монография в съответната научна област. *Езикът в музикалните дейности и полето на психичното благополучие*- Пловдив, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ ; с. 193; 2025; ISBN: ISBN 978-619-7682-48-9 (print) ISBN 978-619-7682-49-6 (pdf)

Реализирани точки – 100.

Група от показатели Г

Показател 7. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.
Монографията „ЕЗИКЪТ КАТО ОБЕДИНЯВАЩ ФАКТОР В РАБОТАТА С МУЗИКАЛНОСЦЕНИЧНИТЕ ИЗКУСТВА“; 2025; изд. ДелтаТи; Пловдив; с. 218; ISBN: 978-619-7579-03-1.

Реализирани точки – 75.

Показател 9. Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата.

- *Музиката в заниманията по английски език със студенти по изкуство – някои идеи за дообогатяване на настоящата практика*. В: Юбилеен сборник „Музикалнотеоретичната подготовка във висшето музикално образование“; 2017; ISBN 978 – 954- 2963 -24 – 0; стр. 76 – 83
- *Ролята на музикалния фон в уроците по английски език*. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения 2017“ АМТИИ; 2017; ISSN 1314 – 7005; стр. 59 – 62.
- *Фотоси и реплики на известни картини в заниманията по английски език със студенти по изкуство - някои нови аспекти на съществуващата практика*. В: Сборник доклади международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ ; 2017; ISBN 978-954- 2963-23-3; стр. 384-388.
- *Как слушането на песни влияе върху езиковата компетентност*. АМТИИ – Пловдив; 2018 ГОДИШНИК 2018; ISSN: 1313-6526; стр. 253 – 260.
- *Становището на някои автори за връзката между развитието на музикалните умения и езиковата компетентност*. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения“ 2018, Пловдив © АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив; ISSN 1314-7005; стр. 36–41.
- *Как запаметяването на песни способства за по-ефективното и приятно усвояване на английски език*. сборник „Пролетни научни четения“ АМТИИ; 2019; ISSN – 1314 – 7005; стр.112–118.
- *Защо изучаването на културата на определен народ е важна за доброто усвояване на езика му*. В: Сборник доклади от III Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“, 2021; ISSN 2738 – 8956 /print/, ISSN 2738 – 8964 /online/; стр. 211–219.
- *Как ученето на езика на чуждестранните студенти може да подобри преподаването на български език*. В: Сборник доклади

- „Пролетни научни четения“ 2021; АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“; Пловдив; ISSN 1314 – 7005; стр. 42–49.
- Как оценяването може да се използва като стимул при обучението по английски език на арт студенти. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения“, 2022; АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“; Пловдив; ISSN 1314 – 7005; ; стр. 38–47.
  - Теорията за мотивацията на Карол Дук и нагласите на ума в обучението по английски език на студенти по изкуствата. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения“ 2023, Пловдив © АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив; ISSN 1314-7005 (Print) ISSN 2738-7720 (Online); стр. 37–45.
  - Оптимизиране на работата върху произношението при поставяне на репертоар на английски език със студенти-певци от Китай. В: Multidisciplinary Journal of Science, Education and Art; Сборник Седма балканска научна конференция „Наука – образование – изкуство през 21-ви век“; 2024; ISSN 1313 – 5236; <http://www.usb-blagoevgrad.swu.bg/media/3368/2024.pdf>; стр.349 – 356.
  - Микрообучението в изкуството /за вокален клас/. Обзор на литературата по темата. В: Сборник Трета национална научно-практическа конференция „Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения“ – РУ – Русе, 2025; ISSN 3033-0610 (печатно издание); ISSN 3033-0629 (онлайн издание); <https://www.conf-dte.bg/proceeding-papers.html>; с. 216 – 221.

Реализирани точки – 180 (12 статии x15 т.)

Общо реализирани точки в групата: 255

Група от показатели Д

Показател 17. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране.

- Дечева, Калина. *Музиката в заниманията по английски език със студенти по изкуство – някои идеи за дообогатяване на настоящата практика*. В: Юбилеен сборник „Музикалнотеоретичната подготовка във висшето музикално образование“. Пловдив, АМТИИ, 2017, с.76-85.

Цитирано в: Русева, София. *За обучението по дисциплината „Българска народна музика“ при студентите от специалност „Българска народна хореография“*. В: Сборник Юбилейна международна научна конференция „НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ И ИЗКУСТВО. 50 години традиции и нови тенденции в танцовите жанрове“; Пловдив; АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“; 2024; ISBN 978-619-7682-45-8 (мека корица) ISBN 978-619-7682-46-5; с. 305–309 // с. 307.

- Дечева, Калина. *Подходи при преодоляване на някои трудности по отношение на произношението, при поставяне на репертоар на английски език („Тъжен понеделник“ от Гершуин, една постановка на АОТ на АМТИИ)*. В: Сборник МНК „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“. Пловдив: АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, 2023, ISSN 2738-8956 (Print) ISSN 2738-8964 (Online), с. 127-132.

Цитирано в: Хансе, Алия (2024). *Академичният оперен театър на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ като работилница за студентски идеи и колаборации*. В: Интелектуална собственост – креативност, иновации и устойчиво развитие. София: Академично издателство „За буквите – О писменехъ“; 2024; ISBN 978-619-185-687-9; с. 343-353 // с. 350.

Реализирани точки – 20 (2 x10 т.)

Показател 18. Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране.

- Дечева, Калина. *Теория за мотивацията на Карол Дук и нагласите на ума в обучението по английски език на студенти по изкуствата*. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения“ 2023, Пловдив © АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив; ISSN 1314-7005 (Print) ISSN 2738-7720 (Online); стр. 37–45.

Цитирано в: Матева, Елвира. *Микрообучението във вокалната дейност – експеримент за усъвършенстване на езиковите умения*. KNOWLEDGE – International Journal Vol.67.5; 2024; ISSN : 1857-923X (Printed), ISSN : 2545-4439 (Online); с.807-813 // с. 812.

- Дечева, Калина. *Защо изучаването на културата на определен народ е важна за доброто усвояване на езика му*. В: Сборник доклади от III Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“; 2021; ISSN 2738 – 8956 /print/, ISSN 2738 – 8964 /online/; с. 211-219

Цитирано в: Петков, Людмил. *За кросоувър в музиката от различен ъгъл*. В: e-Journal VFU, Брой 23, 2025; 2025; ISSN 1313-7514; с. 557-563 // с. 558.

- Дечева, Калина. *Подходи при преодоляване на някои трудности по отношение на произношението, при поставяне на репертоар на английски език („Тъжен понеделник“ от Гершуин, една постановка на АОТ на АМТИИ)*. В: Сборник доклади, том 1 от 4-та Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2023, ISSN 2738-8956, стр. 127-133.

Цитирано в: Петков, Людмил. *За кросоувър в музиката от различен ъгъл*. В: e-Journal VFU, Брой 23, 2025; 2025; ISSN 1313-7514; с. 557 – 563 // с. 560.

- Дечева, Калина. *Становището на някои автори за единството между текст и музика в музикално-сценичното произведение*. В: Сборник Пролетни научни четения АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2024; ISSN 1314-7005 (Print), ISSN 2738- 7720 (Online)

Цитирано в: Матева, Елвира. *Музикални превъплъщения на едно лирично вдъхновение – „Nur Wer Die Sehnsucht Kennt“ от Йохан Волфганг фон Гьоте*. В: e-Journal VFU, Брой 23, 2025; 2025; ISSN 1313-7514; с. 663–672 // с. 675.

- Дечева, Калина. *Теория за мотивацията на Карол Дук и нагласите на ума в обучението по английски език на студенти по изкуствата*. В: Сборник доклади „Пролетни научни четения“ 2023, Пловдив © АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив; ISSN 1314-7005 (Print) ISSN 2738-7720 (Online); стр. 37–45.

Цитирано в: Матева, Елвира. *Музикални превъплъщения на едно лирично вдъхновение – „Nur Wer Die Sehnsucht Kennt“ от Йохан Волфганг фон Гьоте*. В: e-Journal VFU, Брой 23, 2025; 2025; ISSN 1313-7514; с. 663–672 // с. 675.

- Рецензия за монографичния труд *ЕЗИКЪТ КАТО ОБЕДИНЯВАЩ ФАКТОР В РАБОТАТА С МУЗИКАЛНОСЦЕНИЧНИТЕ ИЗКУСТВА* от Пехливанов, Жан. „Кратък обзор на книгата „ЕЗИКЪТ КАТО ОБЕДИНЯВАЩ ФАКТОР В РАБОТАТА С МУЗИКАЛНОСЦЕНИЧНИТЕ ИЗКУСТВА“ с автор Калина Дечева. В: „Арт спектър, академично издание, брой 66, май 2025; ISSN 1314 – 0000 – с. 61.

Реализирани точки – 30 (6 x 5т.)

Общо реализирани точки в групата: 50

Група от показатели Е

Показател 22. Участие в национален научен, образователен или художественотворчески проект.

- Експерт / учебни дисциплини по дейност по Проект „Модернизация в учебния процес в НМА „Панчо Владигеров“ и АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ (BG05M2OP001-2.016-0034), допълнително споразумение към трудов договор № 12/14.02.2011.
- Член на екипа – консултант техника на говора по Проект 20/ 2023 към АМТИИ с ръководител д-р Алия Хансе за постановка на операта „Blue Monday“ от Джордж Гершуин, премиера за България и участие с постановката на операта „Blue Monday“ на национален сценичен форум.
- Координатор по Проект 24/2024 на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ с ръководител проф. д-р Тони Шекерджиева – Новак за изследване на иновативното „Прилагане и изследване на концепцията за microlearning (микрообучение) в работата по английски език със студенти от вокалните класове“.

Реализирани точки – 45 (3 x 15т.)

Показател 27. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа.

Помогало по специализиран английски език за арт студенти. ESP Handbook for Arts Students. Съставител и бележки: Калина Дечева; АМТИИ „Проф. А. Диамандиев“ Пловдив; 2024; ISBN 978-619-7682-43-4 (pdf)//ISBN 978-619-7682-44-1. (мека подвързия) // стр. 100

Реализирани точки – 20

Показател 28. Ръководство на майсторски клас, ателие или уъркшоп в областта на изкуствата.

- Публична Лекция – уъркшоп за арт докторанти: 19.02.2024 на тема: „Как да подберем уместен материал за превод за докторантския минимум“
- Публична Лекция – уъркшоп за арт докторанти: 26.02.2024 на тема: Как успешно да се подготвят четирите компонента за докторантския минимум
- Публична Лекция – уъркшоп за арт докторанти: 21.02.2025 на тема: Как да сме успешни на изпита по английски език
- Публична Лекция – уъркшоп за арт докторанти: 28.02.2025 на тема: Често срещани грешки на изпита по английски език

Реализирани точки – 80 (4 x 20т.)

Общо реализирани точки в групата: 145

Група от показатели	Съдържание	Изисквани за академичната длъжност „Доцент“ точки	Точки в самооценката
А	Показател 1	50	50
В	Сума от показателите от 3 до 5	100	100
Г	Сума от показателите от 6 до 15	120	255
Д	Сума от показателите от 16 до 19	40	50
Е	Сума от показателите от 20 до 31	50	145

Представената дейност е сериозна, приносна и достатъчна, за да защити академичната длъжност „доцент“ (чуждоезикова интерпретация на музикалното произведение) към факултет „Музикална педагогика“, катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство. От предоставените от кандидата данни се вижда, че д-р Калина Дечева покрива необходимите наукометрични изисквания и има активна научна и преподавателска дейност.

Приносен характер на научната дейност

Хабилитационният труд *„ЕЗИКЪТ В МУЗИКАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ И ПОЛЕТО НА ПСИХИЧНОТО БЛАГОПОЛУЧИЕ“* изследва влиянието на езика в музиката върху вътрешния свят на човека. Словесният текст се разглежда като силен инструмент за създаване на емоции, изграждане на лични спомени и подкрепа на психичното здраве. Иновативно е търсенето на пресечна точка между трите изследвани конструкта – психичното благополучие, музикалната дейност и словесен текст. Особен акцент е поставен върху взаимовръзката между език, музикални изкуства и благополучие. Трудът разглежда езика като сценичен елемент, фонетичните предизвикателства при пеене и необходимостта от уверено владение на чужд текст от артистична гледна точка. Тази взаимовръзка се обогатява от иновациите на дигиталната ера и уникалните традиции на българския фолклор. Така формулирана подобна синергия предоставя нови възможности за културно, социално и емоционално развитие. Монографията е структурирана в седем части. Във фокуса са текстът на песента, историите, които той разказва и въздействието им върху слушателите при изграждане на емоционална стабилност и по-добро себепознаване. Изведени са примери

от изследвания, проведени по време на пандемията от COVID-19, които доказват, че хората съзнателно избират песни, според емоционалното си състояние, а текстовете в тях играят ключова роля. Обръща се внимание и на социалния аспект на музиката – чрез споделени музикални вкусове и теми хората се свързват помежду си, намалявайки усещането за самота. Има разработени тест и анкета, които са дидактично помагало към лекционен курс на сходна тематика.

Калина Дечева участва в множество семинари и научни форуми, където споделя опит и идеи с колеги от образованието и сценичната практика. На базата на тези активности са и нейните публикации.

Административна и обществена дейност

От дейността на Калина Дечева личи, че тя активно се включва в проекти и научни форуми, което предполага нейното влияние в средата на АМТИИ и в региона.

Учебна и преподавателска дейност

Калина Дечева 14 години работи като преподавател в АМТИИ – Пловдив.

Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Нямам лични впечатления от кандидата. Имам професионални такива по време на нейната защита на докторската ѝ дисертация.

Становището ми може да завърши със следната оценка:

Въз основа на всичко посочено по-горе, както и на направените изводи върху предложените научна и преподавателска дейност на д-р Калина Иванова Дечева-Петкова, имайки предвид нейната активност, приносния характер на предложените хабилитационен труд, научни публикации и проекти, **давам своята положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса за „доцент“ (чуждоезикова интерпретация на музикалното произведение) към факултет „Музикална педагогика“, катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, да предложат на уважаемата по-висока инстанция в академията **да избере д-р Калина Дечева за академичната длъжност „доцент“**, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Дата 15.10.2025

Подпис:

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова